

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 39.

Fylke: Buskerud.

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: Norderhov.

Emne: Høgtidsmat ved familie=
fester.

Bygdelag:

Oppskr. av: Olav Lindstad.

Gard:

(adresse): Norderhov

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Begge deler.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

1. Ja, også de som bodde langt unna. Nå får barsel=
kona også besøk, men mat bringes sjelden som
gave. Det blir som regel gitt blomster.
2. Som regel i grupper.
3. Det var ingen innbyrdes avtale.
4. De nærmeste før kona var oppe igjen, de andre
når hun ble frisk.
5. Bare de aller nærmeste kom på mer enn en visitt.
6. Det ble gitt forskjellig slags grøt og dessuten
søtsuppe med rødvin og svisker med sagogryn i.
Det kan nevnes at ved en tvillingfødsel kom det
tilsammen 20 grautteriner, ialt ca. 80=90 liter.
8. Suppa ble sendt i spann, grauten i teriner.
9. Nei, bare grauten.
10. Ei jente ble ofte sendt først med grauten og
kakene, mens mannen og kona kom på besøk om
ettermiddagen.
11. Det var vanlig at mannen fulgte med i barsel=
visitt.
12. Kaffe, vin og kaker ble budt de besøkende.
Ingen forskjell enten det var gutt eller pike.
13. Barselvisitt.
14. Nei.
15. Ja, helst det.
16. Skikken begynte å skifte allerede omkring år
1900.
17. En sjelden gang hendte det at barnet fikk en
liten gave.
18. Barselkona får som regel blomster, barnet får
først gave til dåpen.

19. Det ble holdt dåpskalas hvor fadderne, slektninger og naboer var med.
20. Ja, det ble kalt barsel.
21. For mange år siden istørre barnedåper ble det sendt sendinger. Ingen fast spiseseddel.
22. Det var ikke noe serskildt, ^{ya linn} som skulle holde barnet over dåpen.
23. Det er samme skikk nå, fadderne blir gjerne gitt en hedersplass ved bordet.
24. _____
24. Fødselsdagen ble feiret både for barn og voksne. Barna fikk kaffe på senga og ofte noen smågaver. De fikk velge middagsmenyen den dagen.
25. Nå selskapelighet bare ved runde tall, før gjerne hvert år.
26. Før kom alle ubudne. "Jeg er hjemme på bursdagen", var en mye brukt form for invitasjon. Det bes nå ofte sammen til større selskaper hvorsærlig naboer er tilstede.
27. Også ubudne kan gi små gaver.
28. Ingen spesiell rett, jublianten valgte menyen.
29. Bare for barn. _____
30. Feiringen omkring konfirmasjonen var av mye mindre betydning før enn nå. Det var ikke taler i selskapet, det ble gitt gaver, men ikke så mye som nå.
31. Konfirmasjonsselskapene har utviklet seg litt etter litt. Vanskelig å si når de kom i bruk.
32. Det er fadderne, slektninger og naboer som blir bedt. Læreren og presten var før som regel på et sted til middag, etterpå gikk de til flere garder for å gratulere. Nå holder de til på samme stedet hele kvelden.
33. Det ble ikke sendt sendinger og det gjøres det heller ikke nå.
34. Det er vanlig å gi tildels kostbare gaver til konfirmasjonen, som regel bare av de budne gjestene. Andre sender eller gir direkte, telegrammer.
35. Det brukes ikke bestemte retter. _____
36. I hjemmet til damen ble forlovelsesgjestebudet holdt. Familien på begge sider var samlet.
37. Det er svært sjelden med større forlovelseselskaper nå. De to reiser sammen med noen nære venner til større hotell e. l. for å feire begivenheten der.
38. Det er mulig at flere dagers bryllupper ble holdt i Norderhov for lang tid siden, men derom huskes intet.

- 3
39. Sendingen skulle være til en rett, det kunne være fleisk, smør, steik og kaker. Det var ingen regel for hva eller hvormye hver enkelt skulle sende.
 40. Nei, det var ikke vanlig.
 41. Nei, maten kom bare i sendingen.
 42. Den kaltes bryllypssendingen.
 43. Ei tjenestegjente ble sendt dagen før bryllupet.
 44. Hun ble budt på kaffe vin og kaker. Intet bestemt navn.
 45. Nei.
 46. Ei leidd kokke sto for maten.
 47. Omtalt før.
 48. Ja, det forekommer svært ofte der det er liten plass i hjemmet.
 49. Ja, det hender ikke sjelden.
 50. Ingen gaver bortsett fra de to familienes.
 - 52.
 52. En betrodd. mann gikk rundt i bygda og meldte om et dødsfall. Han hadde med seg ei liste hvor navnene til de som skulle bes i gravølet var oppskrevet. De budne måtte så svare med en gang om de kunne komme eller ikke. Denne mannen skulle ha traktement dit han kom. På lista sto slektninger, naboer og gode venner ellers.
 53. Gravølet varte bare en dag, men det hendte at de ble bedt tilbake dagen etterpå.
 54. Det ble servert en middag. Maten ble satt på et stort bord hvor gjestene kunne forsyne seg for så å ta plass ved småbordene rundt om i rommet.
 55. Nei, alt mulig av matsorter kunne serveres.
 56. På innbydelseslista: "Et tarvligt Middagsmaaltid."
 57. Det ble ikke bedt sammen til srørre selskap enn husrommet tillot.
 58. Sendingen kom dagen i forvegen. Også kransen ble gitt da.
 59. De kunne være pyntet med blomster som sehere ble brukt til bordpynt.
 60. Ja for de sortkledde pikene som kom med sendingen var det et lite traktement.
 61. Nei.
 62. Før var middagen først deretter sermonien i kapellet. Nå er det omvendt.
 63. Drikkevarene ble kjøpt inn i stedet. Alkoholforbruket ble det samme. Å bli full i gravøl var en stor skam.

- 64. Nei intet spesielt om det.
- 65. Det blir servert tre eller fire retter, kaffe og kaker.
- 66. Ja litt.
- 67. Det blir mer og mer vanlig å holde middagen på hotell.
- 68. Da avisene ble vanlige.
- 69. Som overfor nevnt.

- 70. Nei.
- 71. Feiringen av morsdagen sies å være minst 50 år gammel. Nå feires denne dag mest i de hjem der barna går på folkeskolen.
- 72. Tror det er svært få.
- 73. Mora får kaffe på senga og ellers skal hun vartes opp av barna den dagen.
- 74. Det bakes ofte ei stor kake til denne dagen eller den kjøpes hos nærmeste baker.
- 75. Det er avisene som har fått i gang feiringen av disse dagene.

